

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona
Várm. körjegyzőknek és tautóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délután megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

1914.

(H. G.) Talán még sohasem fogtam tollat kezembe oly reszkető izgatottsággal, mint most, talán még sohasem vártuk egy év elmulását oly vágyakozással, mint most, talán még sohasem köszöntöttük az újévet oly mohón, mint most.

Az elmúlt 1913 ik esztendő egyenesen rettenetes volt. Mintha csak a 13-as szám babonája esett volna teljesedésbe. Háború, árvíz, kedvezőtlen időjárás, jégverés, hajó- és bányakatasztrófák, földrengés, a szokottnál hatványozottabb mértékben előforduló tüzesetek, a felfordult politikai helyzet, gazdasági- és pénzkrisis stb. stb., mindmegannyi szomorú esemény, melyeknek jegyében született és mult is ki az a szerencsétlen 1913. év, mely a jövő történetíróját is külön fejezet megírására fogja kényszeríteni.

Mennyi sok feltépett sebet kellene behegeszteni, mily sok könnyet kellene felszárítani az új évnek. Csak ha fele menne teljesedésbe annak a töméntelen sok várákoszásnak, melylyel az ujesztendőbe beléptünk, már szinte kielégítve lenne lelki világunk, mert ma még beteg a modern szellemi világ s beteg a plúsikai élet.

A modern szellemi világ ugyanis azért beteg, mert arczatán két árny borong:

a nagy lemondás az igazságról és az általános zürzavar a vezető tekintély iránt. Ezért aztán nem hisznek az igazságban s mindenki maga csinál magának életfilozófiát. Ebben a világban nagy czélt szolgálnak a kulturális intézmények s a társadalmi mozgalmak hivatott vezetői, ha rámutatnak, ránevetnek az eszményekre, ha elvezetnek bennünket a vezető tekintélyhez, ha felvilágosítják az emberiséget, hogy a nagyvilágnak, a társadalomnak lelke van, mert hit és eszmények nélkül nincs fejlődés, nincs kulturmozgalom.

Modern társadalmak is rászorulnak az eszmék ismertetésére s a modern ember is tud hálás lenni az iránt, aki őt élő vizek partjára vezeti. Ha tehát látjuk a nagy pusztulást az egyedekben s a közélet siralmas tarlóját, akkor azt kell mondanunk, hogy segítségére akarunk lenni a társadalomnak, a polgárságnak, melynek tagjai vagyunk.

Az elveket és eszményeket konserváló kulturális intézményekre s az azokat propagáló vezető tekintélyekre soha nagyobb szükség nem volt, mint napjainkban. Reájuk szorul a világ, programjukra szükségünk van nekünk.

A phisikai életnek pedig épen az elmúlt év siralmassága miatt oka van önmagától betegnek lenni, de természete-

tes következménye a szellemi világ betegségének is.

A rettenetes balkáni öldöklés hány gyermeket tett apátlan-anyakatlan árvává, hány szülő vesztette el legféltettebb kincsét: gyermekét, hány szerető hitves érzete eredt bunak az ifju férj elesése folytán!

A még mindig tartó gazdasági- és pénz krízis hány, tegnap még virágzó üzletet tett tönkre, hány embernek hibbantotta meg lelki világát! Hány életre való, egészséges, még élni kívánó, de anyagilag tönkrementet vagy a tönkremenéstől féltő kergetett öngyilkosságba!

A jélétre valló körülmények száma csökkent, a romlást jelentőké ijesztően emelkedett.

A vén esztendő, hála Istennek, kimult. Nyomdokát sirás jajgatás, fájdalom, kétség, halál kísérte. De int a jövő, melyről hinni merjük, hogy nem folytatása a rossz multnak. Int az újév. S a kacaj, mi az ó év halotti ajkán még egyszer felhörg, legyen neki temetésre hívó harangja. Szálljon lelkünkbe béke s törjön ki a jókedv a bánat s nyomasztó gondok helyett. Szivesen áldozzuk fel a mult rossz emlékeit egy csepp boldogságért, hisz egy szemernyi só is minő ízt ad már a levesnek. Hozzon az újév áldást, békességet mindenkinek, menjen

TÁRCZA.

Ujévre.

Isten, ki méred emberi sorsom,
Trónod előtt a porba leomlom
S esdve nézek rád Pán vén cseléde:
Hozz jobb évet az elmúlt helyébe!
Miből ránk csak fellegek törtek
S temetője volt minden örömnék.

Hol az enyészet zordon sötéten
Bolygott a késő kietlen éjben
S dögvész és fegyver dusan arattak:
Hozz minden népnél békét a kardnak,
Hogy az újévben, minden világon
Viruló nemzet gyermeke áldjon.

Hol aratását várja a munka,
Mosolygó égből néz ugarunkra;
Gyár s bánya füstje, mi folyton égve
Szent áldozatként száll fel az égbe,
Mig építenek s a sziklát vájják;
Ne vigye hozzád milliók átkát.

A visszavonás: ezer év átka
Ne vessen árnyat küzdő hazámra
Ki tud, bir és győz nemeset tenni,
Ha elfajulás koresát nem termi
Lelkének ősi nemesi virága,
Minek gyümölcsét szebb jövő várja.

De szolgáljon hont ősi erénnyel
Polgár s kit sorsa felvitt kegyével
És legyen e hon vára a jognak
S mik lobogókra írva ragyognak:

Világeszméknek; s vértelen harcza'
Vidd az eszméket szent diadalra.

S ha zordon felhő dulna egünkön,
Gyöngén hitében egy meg ne düljön
Büszke fajomból a jövőt féltve,
Daczoljon miként annyi veszélybe;
Aki felhordta e honnak sánczát:
Sirüregében nyugovó Árpád.

S így, Uram, ha jön utolsó évem
S rámeső munkám én is bevégzem,
Bár fejem sulyos gond terhe nyomja,
Boldogan hajtom örök álomra
S nyugszom alatt, ha ökre nyomába
Népem a földjét dalolva szántja.

Telek A. Sándor.

Értesítés. A volt Stehlinszky-féle órás-üzletben JAVÍTÁSBA ADOTT ORÁK átvehetők órás- és ékszerész üzletében Rimaszombatban.
Valasz kay Rezső
Nagy javító műhely! :: Vésések azonnal elkészülnek! :: Pontos kiszolgálás!

teljesedésbe másokra is minden jó kívánság, amit csak önmagunknak óhajtunk.

Titkokkal, sejtésekkel, reményekkel teli ujesztendő köszöntünk!

A legczinikusabb lelket is elfogja valami önkénytelen szorongás, valami megnevezhetetlen gyengeség, valami benső áhitat, amikor a haldokló esztendő utolsó hörgését hallja s amint örök álomra hunyta le szemét, s rögtön rá, egy pillanatnyi szünet nélkül lüktet az új élete lázas lobogással, mintha már régen élne s nem abban a perczen született volna.

Zárjuk le hát az 1913. esztendőt minden fájdalmával egyetemben s forduljunk reménnyel az 1914. felé, mely nyugodtabbnak, eredményesebbnek ígérkezik, s ha csak ebbeli hitünket, ebbeli számításainkat nem huzza keresztül a titkos keze, javulást remélhetünk minden vonalon. Visszazökken rendes kerékvágásába az ipar, a kereskedelem, egész közgazdasági életünk, s társadalmi tekintetben is lassan-lassan tova tűnik a kínos bizonytalanság, a rettegés nehéz, ködös felhője s fel kell tűnni a megújulás ragyogó fényes csillagának.

Legyen ez az újév a boldogság és megelégedés esztendeje mindenkinek. Adjon az Isten vezető tekintélyeinknek erőt, egészséget s készséget arra, hogy nekünk helyesen mutassák meg az irányt, mely a becsületes és szorgalmas munka megérdemelt virágos kertje felé vezet.

Üdvözljük az újév reggelén a vármegye zseniális főispánját, a kinek már rövid itteni kormányzása is biztos garan-

cia boldogulásunk felé. — Üdvözljük a vármegye alispánját, a kinek előrelátó bölcsességének tudható be, hogy legalább vármegyénket az elmúlt évben még több baj nem érte. — Üdvözljük a derék s hivatásának teljes tudatában lévő papságot felekezeti külömbiség nélkül, a kik a nehéz esztendőben is türelemre tudták inteni s isteni félelemben megtartani a népet. — Üdvözljük kerületünk vezérképviselőjét, a ki a rászorulóknak ügyesbajos dolgait annyi fáradtsággal s lelkiismeretességgel szokta végezni. — Üdvözljük a kir. pénzügyigazgatóság áldott lelkű igazgatóját, a kihez a nagy gazdasági megpróbáltatások idején teljes bizalommal fordulhatott mindenki a kincstári követelések megfizethetésének jobb időkre való halasztása vagy a fizetéseknek részletekben való engedélyezése iránt. — Üdvözljük a város polgármesterét, a ki városunk fejlesztése érdekében sisiphusi munkát végez. — Üdvözljük a kir. törvényszék nagytudású elnökét, a kinek vezetése alatt álló birói kar a társadalmi és jogrend megzavaróin igazságosan és kérlelhetetlenül tör pácztát. — Üdvözljük a vármegye új kir. tanfelügyelőjét, a kinek erélyétől és hazafias működésétől intenzív népoktatást s magyarosítást remélünk. — Üdvözljük úgy főgimnáziumunk, mint az összes egyéb iskolák vezetőit s az egész tantestületet, neveljenek a hazának s az életnek még igen sok generációt! — Üdvözljük a város összes polgárságát, lapunk előfizetőit s olvasóit egyenként és összesen mind, kívánva mindnyájuknak állandó friss jó egészségben és megelégedésben eltöltendő boldog újévet!

ahogy egyszer feljött a Hold — éjjel van és régi lámpás világítja az arcom — kibukkant a felhő mögül, és tuffényesítette lámpásomat....)

II.

(... Gondold el: Valahonnan jössz, Valahová mégy. A Vonat robog veled és két állomás közt száguld az életed. És haza rohanva, az Itjúságodba — voltál már így Olvasóm — és küzdesz a Jelenésekkel, a Tárgyak emlékei a lelkedben sirnak: a Csendben, a Magadbahullásban a Mult és Jelen viaskodnak.)

(Valahonnan jössz, Valahová mégy. Jössz: a Halál szele fuj; mégy: az Élet integet....)

(Élettől — Halálig...)

... És jött egy nap, amikor megjelent egy piczi vérfolt a zsebkendőjén, és sápadt arczán, mint kicsi, korál gyűrű karikázott az ajka vérpirosan. Mártácska beteg lett. Már nem örült a napfénynek, elült szívében az ujjongás, és csendben, csendesen, mint letört szárnyú kis madár gubbasztott az ablak előtt.

Lászlót várta. Ki volt László? (Magsugom neked Olvasóm.) Neki mindene volt. Barátja, kollegája földije. És szerette. (Ha nem félnék a rossz nyelvektől, azt mondanám: szeretője volt.) Különben diákok voltak mindketten. Az Egyetemet élték és orvosok akartak lenni.

Nemsokáig várt. László jött és már messziről kiáltotta:

— Márta, Mártácska ölelj meg!...

A leány örömmel sietett felé és piczi, bárszonyos keze félve simult az erős, nagy férfi vasmarkai közé. Magához vonta a leányt be-

Törvényhatósági élet.

Vármegyénk közönsége december hó 29—30-án tartotta rendes téli közgyűlését.

A közgyűlés elé nagy érdeklődéssel tekintettünk, mert több tisztviselő és bizottsági tag választása is e gyűlésre volt kitzúve. — A bizottsági tagok tehát nagy számban jöttek be a vármegye minden részéből.

A közgyűlést *Kubinyi Géza* főispán d. e. pontban 10 órakor nyitotta meg, szívélyes szavakkal üdvözlővén a megjelent bizottsági tagokat s törvényes jogaik higgadt és bölcs gyakorlására figyelmeztetve.

Első tárgy volt az alispánnak a közgazgatás állapotáról szóló terjedelmes jelentése, melyet nem kívánt a közgyűlés felolvasatni, mivel az a vármegye hivatalos lapjában már előzőleg megjelent s abból mindenki olvashatta. Az állandó választmány javaslatához képest a közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Az állandó választmány javaslatának felolvasása után dr. *Gotthilf Mihály* rosnói ügyvéd, gróf *Andrássy Géza* uradalmi ügyésze tb. megyei alügyész kért szót az alispáni jelentéshez. Az elnöklő főispán készséggel megadta neki a szólás jogát. Dr. *Gotthilf* azonban a helyett, hogy interpellációt intézett volna az alispánhoz, a dernői kerületben lefolyt megyebizottsági tagválasztásból kifolyólag, a főispán eljárását akarta bíráló alá venni. Mire az elnöklő főispán — igen helyesen — figyelmeztette, hogy a dernői megyebizottsági tagválasztás, ami különben is megfélebbtetett és abban vizs-

czégette, játszott a hajával, megdicsérte az illatát, a színét — s a leány ezekben a percekben boldog volt.

Fázós koratavaszi reggel. De nini az ablakon ülő jégcziradékát sietve olvasztja meg a napsugár. Előbb gyengén jön, majd kibontakozik pompájában a nap — és ráhull a leány halovány arczára...

(Milyen szép vagy így Mártácska... ahogy rád süt a nap s a sugarak megédesítik szomorúságodat... Ilyenkor a lelked látja az író, a szívedet, amint áthatolnak testeden a sugarak és körülfogják, körülölelik, mint piczi aranyos kosárka...)

A fiu szemében lopva jelent meg egy könnycsepp...

— Csókolj meg László — mondta mohó a leány.

A naptény hirtelen eltűnt — visszatért a leány szomorúsága is. Valami kettőjük közé lopódzott — csendes és titkolt idegenség, irigység és szánalom, amit nem tud, de öntudatlanul érez az erős a gyengével, a beteg az egészséggel szemben — és a leány kibontakozott a fiu karjaiból.

— Balla jön érte. Meg Vicza. A Koltay Iczuka.

— A kis bogárszemű Iczuka?

— Már nem éppen kicsi. Örülsz neki Mártácska?

— Nagyon — felelte komolyan a leány. — Édes kis pajtásom. azután a gyerekkor, a régi játék, a falunk... És olyan szép visszaélni az étellel. Becsapni a valóságot, a gondot. És

Gőzfürdő otthon!

Kitűnő egészséges!
Zavartalan életkedv izzasztófürdők révén.

Kivánatra házhoz szállítva, a vállalat képviselője: **GARA IZIDOR** bemutatja.

Kitűnő és praktikus fűtővel ellátva. — Az izzasztófürdők csodákat művelnek elhízás, hurutok, reuma, köszvény ischiás vesebajok, cukorbetegség, női bajoknál stb. A **Förster Aladár**-féle „Sanitás“ gőzfürdő megtekinthető minden vételkötelezettség nélkül RIMASZOMBATBAN, a „GÖMÖR“-szállodában délután 1 órától 9-ig.

gálat is van elrendelve, nem a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elbírálása alá tartozik, s az, az alispáni jelentéssel nem függ össze, sziveskedjék tehát a tárgyhoz vagyis az alispáni jelentéshez hozzászólni; mert különben kénytelen lesz tőle a szót megvonni.

Dr. *Gotthilf*, daczára e figyelmeztetésnek, másodszer is a főispán eljárása ellen fordult, sőt harmadszer is, — mire azután a főispán a közgyűlés általános helyeslésére dr. *Gotthilftől* a szót megvonta.

Lukács Géza alispán állott fel ez után szólásra, mivel az alispáni jelentés fogatékosságát kifogásolta dr. *Gotthilf*. Az alispán kifejtette, hogy amennyiben a kérdéses ügy nem tartozik a bizottsági közgyűlés színe elé, de különben is abban a beadott felelkezés folytán vizsgálat rendeltetett el; ezen körülménynél fogva jelentésében arra ki sem terjeszthetett; kéri jelentését tudomásul venni. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Ez után a megüresedett tiszti állások betöltésére került a sor. Első sorban a megyei tiszti főügyészi állásra ejtetett meg a választás, s mivel két jelölt: dr. *Mihalik Dezső* nagyrőcei városi polgármester és dr. *Törköly József* rimaszombati fiatal tehetséges ügyvéd, tb. megyei alügyész állottak egymással szemben, névszerinti szavazással. Mindkét jelölt nagy számban vonultatta fel voksait s gyűlés elején még kétséges volt, hogy ki lesz a régi vármegye utolsó választott főfiskusa. A választás elég nyugodtan és gyorsan folyt le. Az eredmény pedig az lett, hogy dr. *Mihalik* kapott 142 szavazatot, dr. *Törköly* pedig 76 szavazatot; dr. *Mihalik* tehát

66 szótöbbséggel megyei főügyésszé választatott.

Azután a megyei alügyészi állásra dr. *Molnár József* rimaszombati ügyvéd, megyei tb. alügyész, az ujonnan rendszeresített szolgabírói állásra pedig dr. *Kubinyi László* főispánunk fia lett egyhangulag megválasztva.

A közgyűlés a választások eredményét nyugodtan fogadta.

Ezután a főispán dr. *Zehery István* megyei orvos és kir. törvényszéki orvost tb. megyei főorvossá, dr. *Weinberger Rezső* rimaszombati ügyvédet pedig megyei tb. alügyésszé nevezte ki; dr. *Kubinyi László* szolgabírót pedig a garami járásba osztotta be szolgálatiételre. Ugy a megválasztottak, mint a kinevezett tbeli tisztviselők a hivatalos esküt letették.

A tiszti választások után a kilépő és új közg. biz. tagok választására került a sor. Ujra megválasztottak: *Farkas Zoltán*, *Szentiványi Árpád*, *Hevessy Bertalan*, *Széman Endre*. Uj tagokul be lettek választva: *Bornemisza László* nyug. főispán, *Pósch Gyula* és *Farkas Géza* es. és kir. kamarás. Ezt követőleg majd a különféle bizottságok és központi választmány sorai lettek választás utján kiegészítve.

A tárgysorozaton lévő ügyek nyertek azután elintézését.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen számával pályafutásának a 35-ik évébe lépett.

A mult — melyre visszatekinthet e lap — felette változatos és jelentőségteljes, mert köz-

felelte a leány s a hangja fázós, ijedt volt. Az arcza lázasán égett és forró lehellete a fiu arczát perzselte...

Esteledett, a köd ráteküdt a városra s bevonta ezüst leplével. A szobában árnyak éledtek, megnyultak s a csend, mely körülvette őket, dalolt, dalolt... Vajjon miről? Az Életről vagy Halálról? És szótlanúságuk és egymásra nézésük nem szünt meg; míg egyszer a fiu felállt s lassan, lehorgasztott fővel, meggyötörve a gondolatoktól elment.

S a szoba csendjét nemsokára a Balla mély hangja és a Vica nevetésének csengése zavarta meg...

III.

Kicsi kolonia adott egymásnak a László házában találkozó. Gömöriek, földiek voltak mindnyájan. Kis városból, gyerekpajtások s a város összeforrasztotta őket. Diákok: pap, orvos, jogász, bölcsész: valóságos kis universum. Szerették és megértették egymást. És igyekeztek is egymást megérteni.

Ma elsőnek Tamás érkezett meg, a pap. Magas, nyurga fiu, szép, erélyes metszésű arczcal s az ajka körül mindig ott játszadozott a „jezsuita mosoly“, ahogy a fiuk nevezték. (Püspök lesz belőle, mondta rá Mártácska, akárki nejlássa.) Ma szomorú volt. Fájt a László szomorúsága neki is. Fájt neki a küzdelem, a mit — mióta Mártácskát eljegyezte a Halál — vitium cordis, mondta az okos Balla — az élettel folytatott.

és társadalmi tekintetben fontos missziót töltött be, s mikor most az évfordulóhoz érkezünk, nyugodt lélekkel, — nem hivalkodással, de a becsületesen elvégzett munka nyomán fakadó meglepetés érzetével — tekintünk vissza a megfutott utra.

Mindig hűségesen, becsületes törekvéssel igyekeztünk lapunkat a megbízható, komoly, tárgyilagos és hivatásukat nemes ambícióval betöltő vidéki lapok között is magas színvonalon tartani; óvatosan kerültük mindig a hangzatos — üres jelszavakból álló — reklamot, s azt hisszük, hogy fáradozásainkkal elértük azt, hogy barátaink száma növekedett.

Az eddigi becsületes törekvés, a köz- és társadalmi élet érdekeinek hűséges szolgálata, az eseményeknek tárgyilagos ismertetése lesz jövőben is jelszavunk, s kérjük munkánk erkölcsi támogatása mellett a közönség eddig tapasztalt szives jóindulatát és anyagi támogatását jövőre is.

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre 10 korona.

Fél évre 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek és tanítóknak az előfizetési kedvezményes díj egész évre 6 korona.

Kérjük ezek után lapunk iránt továbbra is az eddig tapasztalt jóindulatot s előfizetőinket arra, hogy lejáró előfizetésüket megújítani sziveskedjenek.

A kik lapunkat nem óhajtják tovább járatni, költségkimelés céljából a január hóban címükre küldött lapokat a postán utasítsák vissza, ellenkező esetben továbbra is előfizetőknek fognak tekinteni.

Rimaszombat, 1914. január 3.

A „GÖMÖR-KISHONT“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Személyi hir. *Bornemisza László* nyugalmazott főispán a budapesti Szent Lukács fürdőben tartott kura után december 30-án hazaérkezett.

— Laczikám, Laczikám — szólta, ahogy meglátta László arczán a szomorúságot — jöjjön már meg az eszed. Lásd mi ugy éltünk, mint testvérek — hisz testvérek vagyunk a falunk jogán — és te mégis már messzebb vagy tőlünk, mint valaha. Érezzük mi a te nagy fájdalmadat, de azt akarjuk, oszd meg velünk, legyen a testvériségünk jog a lelkünk megértéséhez, ut a sziveinkhez...

— Igazad van, Tamás. De bocsássatok meg. Látod már vágyódom utánatok. És a falunk után. Hogy eltemetkezhessek az apró cserepes házak közé, hogy letenghessem az életemet. Mert nagyon szembekerültünk ám egymással. De ugye vigyázni fogtok rám?

— A pap megölelte. Ebben az ölelésben benne volt a válasz: Őrizni fogunk, mint magunkat. Jobban. Mert a te életed féltőbb. A mienk ugyis biztosítva van. — Valaki halkán felzokogott. A pap nézte, de nem volt vigasztalása, csak a könnyek, mik ragyogóvá tették a szemét, mutatta, hogy együtt érez vele...

Az ajtó előtt hirtelen zaj támadt. Nevetés, veszekedés, „ne bolondozz“, „eressz már be“ hallatszott s egyszerre hirtelen megnyílt az ajtó s egy tömzsi, erős fiu, hosszú, ünnepeles arczot csapva, elkezdte:

— Doktor Gömöri Jenő (másképen Grünbaum) ügyvéd, orsz. gyűlési képviselő. (Szépen!)

— Méltóságos Faix Dezső ur, egyetemi tanár. (Falusi tanító se lesz.)

— Gróf (Fogd be a szád Grünbaum nem

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense

fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: **fogak** és **gyökerekre, arany és platina koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porcellánból**, a melyek **nem vehetők ki a szájból**, továbbá **porcellán, arany és platina tömések.** :-: :-: :-:

Kubinyi Géza főispán hivatalos ügyekben tegnap Budapestre utazott.

Ujévi tisztelgések. A szokásos ujévi tisztelgések az idén annyiban tértek el a chab-lontól, hogy a vármegyén a főispán kívánságára a testületi, hivatalos tisztelgés elmaradt, s csak egyesek, hivatalfőnökök és magánosok jelentek meg és adtak kifejezést jó kívánságaiknak. Az alispánnál, a törvényszéki elnök-nél, a pénzügyigazgatónál, a városházán a tisztelgések szokott formában történtek meg s általában a hivatalfőnökök előtt a hivatali személyzet tagjai tolmácsolták ujévi jókívánataikat.

Tisztelgés az új tanfelügyelőnél. Lőrinczy György kir. tanfelügyelőt, ki hivatalának vezetését nemrégiben foglalta el, az ujév első napján felkeresték a rimaszombati és rimatamási elemi iskolák s kisdudóvintézetek tanítótestületei, hogy őt itteni működésének kezdetével üdvözljék. A tisztelgő testületek nevében Matolcsy Pál igazgató fejezte ki a szerencsekívánatokat, melyekért Lőrinczy György kir. tanfelügyelő szívélyes és megleghangu beszédben mondott köszönetet.

Püspöki jelölés. A tiszai ref. egyházkerület püspök választási mozgalmáról különféle hírek keltek szárnyra. Tudvalevőleg 3 jelölt mellett foglaltak állást: Radácsy György sárospataki teológiai akadémiai tanár, Tüdös István miskolci ref. lelkész és Révész Kálmán kassai ref. lelkész mellett. A szavazatokat jan. 2-án zárták le, az eredményt még lapunk zártáig nem sikerült megtudni.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja a megyei kórháznál rendszeresített belkő orvososi állásra ideiglenes minőségben helyettesként Damonkos Irnák szigorló orvost nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Simon Ferenc hosszufalusi állami polg. iskolai r. tanítót jelenlegi minőségében áthelyezte a nagyrőcei áll. polgári iskolához.

Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatási miniszter Czibur Endre jolsvai takerépképzési főkönyvelőnek, ki a siketnéma intézet pénzkézelési ügyét díjtalanul végezte, köszönetét fejezte ki.

Hymen. Simon Mihály helybeli ref. lelkész, társadalmi életünknek eme köztisztelőben álló tagja f. hó 1-én jegyezte el néhai Bodor

vagy a zsinagógába) gróf Sándor Béla (Nem lenne rossz gusztusa.)

— (Hadd már Ali; engedj be!) (Rügtön... szép...)

— És magam radnóti Radnóthi Aladár ur, őkegyelmessége, császári és királyi kamarás (hétszilvafa!) vagyok bátor uraságotnak, az orvosnak, (lódoktor), a tudósna (kuruzsol!) magunkat bejelenteni... Bemehetünk?

Erre a hosszú mondókára azután László nevető arcot vágott, szinte pillanatszerűleg átförmálódott a kedélye és sorra ölelte az egymás hegyén-hátán betolakodó fiukat.

— És Aladár ráütött az asztalra:

— Csendet kérek uraim! (Te, Jenő, ha be nem fogod a szád, hozzád vágom a sipkám!) Kihirdetem a határozatot, melyet mindannyiunk nevében magam hoztam. Ma este gyűlést tartunk... (Laczi ne kapcsoljam a füledbe a telefon-hirmondót... Persze Timi te is csak pletykálni tudsz, de prédikálni...) és megvitatjuk hazautazásunk részleteit...

— Helyes... helyes — vágott közbe Jenő — de... (Ez a veres mindenbe beleüti az orrát...) először rakjunk tüzet főzzünk teát, és hozzunk vacsorát, (helyes ugy van ujongott Aladár) de tekintettel a dátum magas fokán az utóbbtól eltekinthetünk...

— Ki a bugyellárral — harsogta Jenő — s Aladár szedd a lábad rohanj a szatócsához.

A tömzsi kedves fiu gurult s a többiek vidáman ülték körül az asztalt, helyesebben az ágyat, (persze a szélén) és ládákat, azon egyszerű oknál fogva, melyet Jenő egy kérdés-lelettel világított meg:

— Laczika, adsz székeket? hányakat?

— Jelenleg csak egyeket, majd máskor (ha professzor lesz) többeket...

Nemsokára ropogott a tűz a kályhában, a szoba lassankint felmelegedett s Aladár is elkészült a teával. És Jenő, — (hát le tudom én neked irni nyájas olvasóm, mennyi poezis, szín,

László áll. isk. igazgató-tanító özvegyét, szül. Majomy Juliskát.

Uj ügyvéd. Dr. Veres Andor ügyvédi irodáját Rimaszombat *Deák Ferencz-utca 22. sz. alatt (Zsuffa-féle ház)* megnyitotta.

Áthelyezés. Kubinyi Géza főispán Szabó Árpád járási irodasegéd-tisztet folyó hó 1-től Tornaljáról Rozsnyóra helyezte át s helyébe Krokovay Pált nevezte ki Tornaljáról.

Eljegyzés. Füzési Árpád budapesti tanár, lapunk munkatársa, eljegyezte Gyurián Annuskát Aranyosmarótról. Az eljegyzés karácsony ünnepén történt.

A szép és kedves Füzesséry Ilonát Rimaszombatról eljegyezte Dutkay Lajos Budapestről.

Várgedéről a bájos és kedves Stojkovich Márthát eljegyezte Szentmiklóssy László feledi földbirtokos.

Városi képviselőválasztás. A városi képviselőtestületi tagok választása december hó 27-ikén ment végbe Medveczky Sándor elnöklésével. Az I. kerületben az állami elemi iskolában folyt a szavazás Dr. Veress Samu főgimn. igazgató elnöklésével. A választás iránt általában nem nagy érdeklődés nyilvánult. Az I. kerületben beadott 100 szavazat s megválasztottak: id. Csapó János (81), ifj. Csapó János (82), Cseh János (90), Koreny Pál (97), Szoyka Pál (88), Soós Gyula (98) és Varga István (96) rendes tagok, Benyó Béla (89), Braun Zsigmond (83), ifj. Rábely Miklós (82), Takács László (85) pótagok. A II. kerületben beadott 122 szavazat, s itt megválasztottak a kerület régi rendes képviselői, csupán a pótagok sorában történt változás. Megválasztottak: id. Gyürky Pál (122), Dr. Kármán Aladár (119), Loysch Ödön (120), id. Rábely Miklós (121), Stolcz Zsigmond (111), id. Törköly József (119), Dr. Zehery István (122) rendes, Lévai Izsó (73), Dr. Meskó Miklós (110), Dr. Wallentinyi Dezső (121) és Dr. Witt Sándor (94) pótagok. — A választások délután 4 órakor fejeztettek be s Medveczky Sándor elnök az aktus befejeztével a hat évre történt választás eredményét kihirdette.

Mének kiosztása. A helybeli m. kir. állami menteleposztálynál a menek fedeztetési állomásokra való hivatalos kiosztása január hó 28-án megy végbe.

elevenség, kedvesség van egy diákszóban: mennyi pajzán kedv, csipkedés, gúny, de mind jóakaratu, szerető, mennyi találékonyság, főleg, ha e diákok gömöriek és ha itt van Jenő — a multságok „nagy mestere” — ahogy a fiuk hívták — aki elővette a „bibliát” s míg játszottak „fidibuszra” — egy fidibusz aequivalens egy hátbavágás — (jól esik ilyen kutyakergetős hidegbe (canis mater!) legalább meleg támad az ütés nyomán) — a gondolataik és mondókáik „otthon” jártak...

Ilyen hangulatba lépett be Balla. Szemei pirosak voltak a hidegtől — vagy talán a könnyektől? — és a fiuk felugráltak:

— Balla, Balla, te hazaáruló, ölelkezett Jenő.

— Heuréka, heuréka, hícz es? — örvendezett Aladár. Mindenki mondott valamit.

— Mi ujság Battyiba, Balla, ott jártál tán azóta! Hoztál-e csutorát?

— Ő találta fel — mordult rá Béla — azt fundálta, azért nem láttuk!...

De Balla komoly maradt és csak Lászlóval fogott kezet, meg a pappal.

— Bocsássatok meg fiuk! Lászlóval van komoly dolgom...

Szó nélkül hallgattunk el. Hirtelen valami különös hangulata lett a szobának. Valami ráült és komorrá tette. Balla pedig odaállt László elé és mondott neki valamit, amitől az fehér lett, s ijesztő zokogással keresett belőle utat magának a fájdalom.

— Mártácska meghalt — mondta komoran Balla. A pillanat hatása alatt megbénultan álltak körül Lászlót. Seholy egy vigasztaló szó, csak részvét és fájdalom.

— És László szomoruan mondta:

— Hát haza megyünk, fiuk, husvétra!...

IV.

„Kedves Ballám!

Azt hiszem öreg háziasszonyom elküldi neked ezt a levelet, melyet — érzem — halálom

Sikeres vizsga. Stolcz Dezső kir. ügyész-ségi irnok mult héten Budapesten az állami számviteltani vizsgát sikeresen letette.

Fiatalkoruk bírása. Az igazságügy-miniszter Aranyossy Béla rozsnói járásbíró 1914. január 1-től kezdődő három év tartamára a rozsnói járásbíróshoz a fiatalkoruk bírójává jelölte ki.

Halálozások. Szontagh Zoltán sajtógömöri és sajkókirályi földbirtokos, nyug. főszoigabirót és családját mély gyászcseset sujtotta le, amely nyiben felesége szül. Szent-Iványi Rózsa, egy köztisztelőben állott, jószágos lelkű és nagy-műveltségű urinő december 28-án hosszas betegség után 52 éves korában, boldog házassága 33-ik évében elhunyt. Lesujtott, bánatos férjén kívül atyja: Szent-Iványi Árpád országgyűlési képviselő, fia: Szontagh Zoltán feledi tb. főszoigabiró nejevel: Fernet Olgával, továbbá leánya: Rózsa férjével Madarassy Ivánnal s kiterjedt előkelő rokonság gyászolja az elhunytat, kinek hült tetemeit december hó 30-án Sajógömörön történt egyházi áldás után aznap sajkókirályiban a családi sirboltban helyezték impozáns részvét mellett örök nyugalomra. A haláleset széles körökben keltett őszinte, igaz részvétet.

Városunk közéletének egyik régi tisztos tagja: etei Ethey Frigyes nyug. városi gazdasági tanácsos, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, egyháztanácsos, a gömörmegei nép- és iparbank igazgatósági tagja hunyt el december hó 30-án rövid szenvedés után 86 éves korában, boldog házasságának 60-ik évében. Halála kiterjedt családot borított gyászba. Özvegyén szül. Mind-szenthy Szabó Zsuzsannán kívül gyermekei: Szaxinger Ottóné szül. Ethey Erzsébet és Ethey Aranka, unokái: Dr. Gyürky Pálné szül. Saxinger Sára, Saxinger Géza, dédunokája: Gyürky Sárka, veje: Saxinger Ottó és unokaveje: dr. Gyürky Pál gyászolja. Temetése nagy részvét mellett ment végbe t. hó 1-én, ravatala felett Simon Mihály ref. lelkész megható gyászbeszédet mondott. A vármegye házára, városházára, s a gömörmegei nép- és hitelbankra, melynek legrégebb igazgatósági tagja volt, kitűzték a gyászlobogót.

Abonyi Pál nyug. vármegyei tiszti főügyészt és testvérét Abonyi Károlyt mély gyász érte, nővérüknek: Abonyi Amáliának decz. 31-ikén

órájában irok. Meghitt barátom voltál és szeretettel is. Mint a hogy mindnyájan szeretettek és édesítettetek korán letört életemet. Édes barátom! Van egy kérésem, végrendeletem, és ugy-e szokták teljesíteni a haldokló akaratát? Balla! mi mindketten orvosok vagyunk. Tudjuk, hogy az ember addig él, amíg van. (Ezt a passzust meg ne mutasd Tamásnak!) Azután beleolvad abba a nagy energiába, ami az életet adja. Kedves Barátom, én nem akarom, hogy a szívem mely őt szerette, mely érző lemeze volt hangulataimnak, vágyódásaimnak, nem akarom, hogy ez a szív elpusztuljon... Mert tudod sokszor elgondolom: vaj mi lenne, ha az az életterénem, mely a szívek érzésvilágából összegeződik, fennmaradna? Lenne e ez energia forrás? Az ő számára. Neki.

Lopd el a szívemet Balla. Vágd ki és egyszerű, ha ugy érzed, hogy szüksége lesz rá, ha kételyei támadnak, vagy meggyülik szívében a bánat, vagy kifogy a szeretet, vagy tanácstalanlanná válik: küld el neki: ő megfogja érteni üzenetemet...

... És Balla ment. Lopva, mint a tolvajok és félve dermedve az éjtől és a gondolataitól, a lánytól, mely már ott feküdt hófehéren és süttötte a hold... Amig nézte a holtat, mely már nincs többé, eszébe jutott az élő és nagy szorongások kintozták a lelkét. Kételyek, melyekre most nem várhat feleletet, de felvetődik és kísért mint a Rém...

— És még a halottal foglalkozott, lelkében az élő alakja éledt s nagyra nőtt: szerelem támadt.

Otthon nézte az ellopott szívet, mely az asztalon állott és frissen véresen szívta magába a spirituszt, mint valamikor az életet...

Az ablakban fehér krizantén állott. Vica hozta. Az élő. Megesókolta és rászórta az üvegre. Sirt, sirt — s a virágok szomorun bolongattak rá.

(Folyt. köv.)

78 éves korában, hosszas betegség után bekövetkezett elhunytával. F. hó 2-ikán nagy részvét mellett temették az elhunytat, kiben özv. *Abonyi Jánosné* a sógornőjét gyászolja.

A rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal tisztikara külön gyászlapon mélyen megsomrodva jelenti, hogy *Wisnyovszky Ferencz* m. kir. segéderdőmérnök december hó 31-én rövid betegség után 29 éves korában Budapesten elhunyt.

Városunk legöregebb polgárnője: özv. *Urbán Józsefné* szül. Szatay Borbála december 27-én hosszas betegség után 91 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett temették el december 29-én.

Textórisz Sámuelné szül. Matula Zsuzsanna december 30-ikán 84 éves korában városunkban elhunyt. F. hó 1-én temették.

Fehérkereszt bál. Már alig egy hét választ el bennünket a fényesnek ígérkező Fehérkereszt báltól, mely a farsang első mulatása lesz nálunk. Tájékoztató közöljük, hogy a bál alkalmával közös étkezés lesz s egy teríték ára 3 korona, amely összeg a belépőjegy alkalmával a pénztárnál lesz fizetendő. A pezsgő pedig 7 és 8 korona lesz, ami más helyen már kezd divatból kimenni, de nálunk hagyományos szokás szerint még folyni fog.

Szülésznők vizsgája. A vármegyei kórháznál kapcsolatos kerületi alsófokú baba iskolában a kéthónapos megyei kurzus december 30-án nyert befejezést. A tanfolyamot befejező vizsgán a vezető Dr. *Löcherer Tamás* igazgató főorvoson kívül Dr. *Kovács Sebestyén* Endre kir. tan. hontmegyei-, dr. *Okolicsányi János* nógrádmegyei- s dr. *Meskó Miklós* gömörmegyei tiszti főorvos vett részt, s a kurzusra jelentkező nőgrádbeli, honti és gömöri bábák képesítést nyertek. Január 2-án kezdetét vette a két hónapos tót nyelvű tantolyam.

Színház. Rácz Dezső színtársulata Nyustyáról városunkba érkezve folyó hó 1-én megkezdte előadásai sorozatát a „Buksi” bemutatásával. 2-ikán „Sulamith”-ot játszták, 3-ikán szombaton pedig a „Zöld frakk” került előadásra. Már eddig két újdonságot mutatott be a törekvő társulat s az előadások folyamán néhány tehetséges, jó erőt láttunk, kik egyébként régi ismerőseink.

Választmányi ülés. Az Otthon társaság f. hó 5-én hétfőn választmányi ülést tart, s az ülés után társas vacsora lesz.

Esküdtársi tárgyalás. A helybeli kir. törvényszéknél február 5-ikére van kitűzve esküdtársi tárgyalás, melyen a szándékos emberölés büntetével vádolt *Treffend Jánosné* büntnyét fogják tárgyalni.

A vakáció vége. Tegnap, január 3-án megkezdődött a tanítás a helybeli áll. elemi iskolákban; holnap, 5-én megkezdik a főgimnáziumban is; az áll. polgári leányiskolában vásár után, január 9-én kezdődik a tanítás.

Érdekes táblai határozat. A kassai kir. ítélőtábla egy konkrét ügyből kifolyólag a kiskorúak követelésének biztosítása tekintetében fontos határozatot hozott. A megyei árvaszék megbízásából ugyanis dr. *Institóris Endre* tb. főügyész, zálogjog előjegyzést eszközölt ki egy kiskorú követelésének biztosítására. A zálogjog előjegyzését a nagyrözei telekkönyvi hatóság elrendelte és ezen elrendelő végzését a kir. ítélőtábla azon indokollással hagyta helyben, hogy a kiskorúak követelésének biztosítása végett a zálogjog előjegyzésének a gyámhatóság pusztá megkeresése alapján is helye van s ahhoz az adósnak sem a követelés fennállására és összegére vonatkozó elismerése, sem bekebelezési engedélyének kimutatása nem szükséges. A végzésen előadóként dr. *Kálniczky Géza* táblabíró szerepel.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága rendes havi ülését január hó 11-én délelőtt tartja.

Műkedvelői előadás. A balogtamási olvasókör tagjai decz. hó 26-án a ref. iskola tantermében a templomi orgona alap javára műkedvelői előadást rendeztek. Színre került Szigetinek „Vén bakancsos és fia a huszár” című három felvonásos népszínműve. A hallgatóság éhgyomrával itélete szerint a szereplők mindnyájan kifogástalanul jól játszottak. Az előadást reggelig tartó vig. táncmulatság követte.

Sylvester-estély a Polgári olvasókörben. Nagyon sikerült és látogatott kábarét rendezett Sylvester-estélyén a helybeli polgári olvasókör. A program első száma *Mocsáry*: „A szálla” című egy felvonásos vígjátéka volt. A fiatal féltékeny asszonyt kifogástalanul, bájjal és kedvességgel játszotta *Kovács Mariska*. Méltó partnere volt *Teleszniczky Ede*, (Szabó Kálmán járásbíró, férje), aki teljesen beleélte magát szerepébe, s ötletesen, elevenen aknáztta ki hálás szerepét. Klementin szakácsnőt *Kovács Marcsuka*, megvesztegető bájjal, színpátiikus elevenséggel, pompásan játszotta. Sikeres volt *Jellinek Henrik* temperamentumos játéka az orvos szerepében. A darab kitűnő játéka kellemes benyomást tett a közönségre. Ezután ifj. *Rónay Gyula* rutinos, érzéseteljes gordonkajátéka szerzett művelzetet a közönségnek. Majd *Nil*: „Történet a Körösparttól” című költeményét szavalta mély érzéssel, nagy hatást keltve: *Szabó Margitka*. Meleg, behizelgő hangja az indulat tüzeiben keletkezett érzésének rezdülékenységére, színpompás organuma elsőrendű kvalitásról tett tanúságot. A taps csillapultával *Kugla Géza*: a „Haditűdősítő” című kuplét énekelte el pompás alakítással, lendülettel, általános derűtséget keltve. Hevesy József: „A hatodik pont” című monológját adta elő ezután *Hoselitz Zoltán*. Sikerült előadásán kívül kellemes orgánuma tetszett. Műsoron kívül *Alba Nevis* verseiből szavalt *Rábely Etta*. Szép tehetségével, kitűnő előadásával annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy közlikvántára *Gábor Andor*: „Pántlikás kalapom” című versét szavaltta el nagy sikerrel. A konferenciér szerepét *Fridmann Géza* vállalta. Néhány szellemes ötletén kívül aktuális versei voltak jók. A szépen sikerült műsor után a mulatni, táncolni vágyó közönség nagy része ott maradt, hogy a Sylvester-éjt átmulatva, vigadva lépjenek az új esztendőbe. Ámde a jókedv közé sok bosszankodás és keserűség is vegyült. Nevezetesen: az éjtéli szünetkor, a vacsorázni, szomjuságát csillapítani vágyó közönség botrányosan rossz kiszolgálásban részesült. (Amerikai volt a rendszer: „szolgálj ki magad.” Ez volt a kisebb baj, a nagyobb baj az volt, hogy sem evőeszköz, sem pohár, sem asztal nem volt elegendő. Egymástól kölcsönözgettük a poharat, evőeszközt, hogy ehessünk, ihassunk.) A másik nagy (régii!) panasz az épület czélszerűtlen besztása, a helyiségek kevés száma miatt volt, s ha rövidesen nem gondoskodik a kör vezetősége az épület megnagyobbításáról, átalakításáról, akkor egyszerűen mondjon le a műkedvelői előadásokról, s az ezzel kapcsolatos táncmulatságok rendezéséről is; mert, hogy az előadások végeztével a közönség nagy része kényeszerítve legyen a nyitott ajtós, léghuzatos, hideg társalgó szobában ácsorogni összezsufolva s az egészségét kockáztatni mindaddig, míg a nagytermet rendbehozzák: ezt a polgári kör nem kívánhatja. És hol késik a gondoskodás azokról is, akik túl a harminczon, már nem nagyon óhajtanak táncolni, de azért társaságba verődve a fehér asztalnál szívesen szórakoznának egy-két pohár borocska mellett az előadás után?! A társalgó hideg, léghuzatos, az olvasóterem pedig csak 20—25 ember befogadására elég s annyira tele van a nagyteremből is odatóduló szivarfüsttel, hogy ott is csak azok képesek elszórakozni, akik vagy rettenthetetlen alszók, tarokkzók, avagy azok a néhányan, akik csak inni... inni vágyakoznak. S így nem csoda, ha e tarthatatlan helyzet miatt a közönség zugolódik s az átalakítást sürgeti. — A kívánság jogos, sőt czélirányos! Mert tulajdonképen a polgári olvasókör a kultúrának volna a temploma, ahol szükséges a kultúra ápolása, hogy gyökeret verhessen, következképp szükséges is, a műestélyek, felolvasások, műkedvelői előadások rendezése is, hogy nemcsak a tagok egyrésze, de a polgárság szélesebb rétegei is elláttassék a tudás tegeveivel. Kétségtelen, hogy ez anyagi áldozattal is jár, ámde ez mentségül nem szolgálhat, mert ha ezelőtt 2 évtizeddel megtudták találni a módját a pénzforrásnak, a mostani vezetőség is meg fogja tudni oldani az építkezés kérdésének nehézségeit.

Egy jelen volt tag.

Anyja gyilkosa. Ifj. *Pónán János* decz. 31-ikén délután a rozsnyói Lissauer-féle fűrésztelepről Berzétére haza igyekezett fiával *János*sal és mostohafiával: a 14 éves *Larsan Birkás*

Istvánnal. Utközben a korcsmába betértek s pálinkáztak. Haza érve Poznán a feleségét ittas állapotban találta, összeszóllalkoztak, s a férj megpofozta az udvaron levő feleségét, úgy hogy az összeesett. Később bevitte a szobába, s ott is megütötte s aztán magára hagyta. Később bejött a fetrengő asszonyhoz fia, a 14 éves *Larsan Birkás* István s szenvedő anyját — mint mondja, megsajnálta, s fejszét ragadva, homlokra csapta, hogy ne kinlódjék sokáig. Az asszonyt vértócsában eszméletlenül találták s bevitték a rozsnyói kórházba, hol meghalt f. hó 1-én. A bíróság az eljárást megindította, a bonczolást f. hó 4-ére tüzte ki. A tettest, ki telett a f. hó 1-én életbe lépett új fiatakoruak bírása fog itélkezni, őrizetbe vették — letartóztatták.

Sulyos baleset. Murányalján f. hó 2-án *Helik István* 38 éves gépész, ki a körfűrésznél volt alkalmazva, munkaközben olyan szerencsétlenül járt, hogy a fűrész bal kezét összezúzta. Beszállították a megyei kórházba.

A jégpályáról. Új esztendő napja csikorgó, erős hideggel köszöntött be, úgy, hogy ismét új reményre gerjesztette a korcsolyasport híveit s ezuttal, ha *Sirius* időjós igazat jósol, hosszabb időre lesz módunk a tél szépségeiben gyönyörködni. Ujév napján és január 2-án egész napon sokan látogatták a jégpályát; 2-án este villamos világítás mellett.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Megégett a lámpától. Ujantárvölgyön karácsony hetében *Weiterschütz Károly* üveggyári munkás petroleum lámpással ment vizért, utközben elesett, a lámpa eltört s a szerencsétlen 22 éves fiatal ember ruhája lángot fogott. Olyan sulyos égési sebeket szenvedett, hogy e héten be kellett szállítani a kórházba.

Választott bíróság. Az igazságügy-miniszter 1914. január 1-től kezdődő három év tartamára a rimaszombati munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé: *Cseh István* kir. táblai bírót, a rozsnyói bíróság elnökévé pedig: *Tichy Mihály* táblabírót, helyettesévé: *Aranjossy Béla* járásbírókat nevezte ki.

Munkáshalál. A tiszolci *Fiabane Jakab*-féle mészkőbányában december 22-ikén egy kő az *Antónió Jakab* 34 éves bányamunkás fejére esett. A sulyosan sérültet szállították a kórházba, hol csakhamar meghalt. Az esetet bejelentették a bírósághoz, mely a törvényszéki bonczolást elrendelte. A halált a koponyacsont darabos törése okozta. A vizsgálat folyik.

A bosszuálló büntetése. A vármegyei kaszinó elbocsátott szolgálja *Murányi János* december 24-én állott a helybeli királyi törvényszék előtt lopással vádolva azért, mert november 25-én éjjel betört a kaszinó helyiségébe s onnan kártyát és 1 K 30 fillér pénzt vitt el. Távozása előtt a billiárd-asztal posztóját is felhasította. A bíróság a beismerésben volt vádlottat jogerősen 2 havi fogházra, egy évi hivatalvesztésre és politikai jogok felfüggesztésére ítélte. A fogházbüntetésből 22 napot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett a bíróság.

Apolló színház. Az ünnepek alatt változatos és érdekes műsorral tartottak mozi-előadásokat.

Az időjárás. *Sirius* időjós tiz esztendő jubileumát ünnepli. Ebből az örvendetes alkalmából a következő jóslatot adja a derék jós a téli időre: december 20-ától hidegebb idő várható, több helyen havazással, némely helyen esővel és hóval. 1914. január 1-től hideg, szeles időjárás ígérkezik. Több helyen nagy havazás lesz, míg 14-től ködös, enyhe időjárás ígérkezik és az 21—22-ig tart el. Ettől kezdve ismét hidegebb idő várható, helyenkint hócsapadékkal és nagy ködökkel. Január 8—14 között több helyen nagyobb földrengések várhatók. Különösen Délolaszországban lesznek erősebb földrengések. Februárban az időjárás átlag véve hidegnek ígérkezik és több helyen nagyobb havazások várhatók. Egész Európában és nálunk is hatalmas hóviharak lesznek, február 25—28 között több helyen. — II. rendű földrengés ígérkezik még Rómában, Madridban és érezhető lesz Kecskeméten, Félégyházán is. — Márcziusban az időjárás széleséyes lesz: a hónap közepéig hideg és szeles, itt-ott hóval és esővel. — Ezután enyhébb idő következik.

Hétfőn, január 5-én érkezik. Néhány napig bárki megtekintheti a teljesen javított, külső fűtővel ellátott *Szánitász-gőzfürdő-készülék* Rimaszombatban a „Gömör”-szállodában és meggyőződhetik, hogy minden házban nélkülözhetetlen egészség megővő készülék. Nézz meg mindenki. Csak pár napig van itt a vállalat képviselője. Olvassa el mindenki a mai hirdetést. A készülék megtekinthető délután 1-től este 9-ig.

Sí-kirándulás. A karácsonyi ünnepek alatt a Magyar Sí Klub dr. *Fináczy Béla* miniszteri osztálytanácsos a sí klub ez ideig igazgatójának vezetésével sikertült sí-kirándulást rendezett Besztercebánya és Kőrmöczbánya környékére. — A nyolcz tagból álló társaság kitűnő viszonyok között, ünnep első napján végig vándorolt Besztercebányáról kiindulva a Gyömbér folytatását képező Prásiva heglán-láncolat gerinczén tizen négy órás turával, és feljutott az 1819 méteres pontig. Visszafelé jövet a Kőrmöczbánya fölött emelkedő Szuha Hora hegyen a város által felépített s nagy kényelemmel berendezett menházban pihent meg a társaság és e helyről tett a környékre turákat. Megyénkből a kirándulásokon dr. *Institórisz Endre* klub tag vett részt.

Lapkiadók értekezlete. A vármegyei lapok kiadói december 28-án Bánrévén értekezletet tartottak s jövőben való egységes magatartás érdekében megállapodásokat létesítettek. Az értekezletet id. *Rábely Miklós*, lapunk kiadótulajdonosa vezette s megjelent az értekezleten a „Gömör-Kishont”, a „Rozsnyói Híradó”, a „Dobsina és Vidéke” és „Murány-Völgye” képviselője. A megjelenésben akadályozott többi lapkiadók a létesítendő megállapodásokhoz előzetes beleegyezésüket adták s azokat magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

Hitelszövetkezeti képviselőségek. Az országos Központi Hitelszövetkezet vidéki képviselőségeinek beosztását most tették közzé. A *zsolnai* képviselőség területéhez tartozik: Árva-, Bars-, Gömör-, Liptó-, Nyitra-, Pozsony-, Sáros-, Szepes-, Trencsén-, Turóc- és Zólyom-megyék. Főnök: M. *Márkus Béla*, ellenőrök: *Blasek Jenő* és *Sztrapács Károly*.

Szilveszter esti Cabaret. A Hungáriában Szilveszter esti Cabaret rendeztek Rácz Dezső színtársulatának ideérkezett tagjai — miután a társulat egy része még Nyustján maradt. A cabaretszámok iránt a közönség élénken érdeklődött, s a legjobb hangulatban üdvözölte a megjelent társaság éjfélkor az ujesztendőt.

Köszönetnyilvánítás. Kedves jó nagy-nénénk: Özv. *Urbán Józsefné* szül. *Szatay Borbálának* elhunytával mindazok, kik mely bánatunk enyhítésére részvételükkel felkerestek és a boldogult végtisztességtételén megjelentek, fogadják hálás köszönetünket. — Rimaszombat, 1914. január 2.

Özv. *Szöllőssy Ferenczné és családja.*

Adomány. *Füzi Rezső* főjegyző Rimakokováról 10 kor. 21 fillért küldött a nyomorék gyermek-otthonnak, mint az ottani anyakönyvi hivatal gyűjtését, amelyért ez uton mond hálás köszönetet az *Elnökség.*

Ujévi üdvözet megváltása. Rimaszombat és vidéke jótékony Nőegyesülete és a Gömörmegyei m. Közművelődési egyesület rimaszombati köre a folyó évben is a nagy közönséghez fordult azon kérelemmel, hogy az újév alkalmával szokásos üdvözetekre szánt költséget a két intézmény céljainak elősegítésére adományozzák. — A felhívás alapján az újévi üdvözetet megváltották és **ezuton kívánnak boldog újévet:** — Özv. *Ujházy Tivadarné* 2 k. özv. *Eszenyi Gyuláné* 2 k. *Lefkovits Ferenczné* 1 k. *Stech Kálmánné* 2 k. *Kosiner Vilmos* 2 k. *Weisz Dávidné* 1 k. dr. *Krausz Gyula* és neje 2 k. *Braun Jenőné* 1 k. *Krausz Dezsőné* 1 k. *Angyal László* 1 k. *Deutsch Barna* gyógyszer. 2 k. dr. *Szabó Károly* 2 k. dr. *Baksay Dezső* és neje 4 k. *Institórisz Endréné* 2 k. *Dapsy József* 2 k. dr. *Löcherer Tamásné* 2 k. dr. *Löcherer Tamás* 2 k. *Marikovszky Géza* és neje 4 k. dr. *Kovács László* 2 k. dr. *Institórisz Endre* 2 k. *Széman Endre* 2 k. *Geduly Géza* 2 k. *Dickmann Arminné* 1 k. *Ródsi Ignáczné* 1 k. *Weisz Manó* 1 k. *Róth Gézáné* 1 k. *Friedmann Zsigmondné* 1 k. *Miskolczy Lajosné* 1 k. *Salczér Sámuel* 150 k. *Haas*

Salamon 1 k. *Grosinger Miksa* és neje 2 k. dr. *Weinberger Rezső* és neje 3 k. *Spitztein Salamon* 60 fill. dr. *Cziner* és neje 2 k. dr. *Bleier Leó* 2 k. *Lusztig Menyhért* 1 k. *Bodor Istvánné* 2 k. *Molnár Lajos* 1 k. dr. *Molnár József* 2 k. *Lövy Henrik* 1 k. *Dickmann László* 1 k. *Seidner Márkus* 50 fill. *Soós Irén* 1 k. *Kulesár Jánosné* 1 k. *Loysch Ödön* 2 k. *Tigerman Adolfné* 2 k. *Samarjay János* 2 k. *Samarjay Jánosné* 2 k. *Hámos Aladárné* 2 k. *Süteő István* 2 k. *Tóth Árpád* és neje 2 k. özv. *Enyedi Miksáné* 2 k. *Fischer Bertalanné* 1 k. *Reisz M.* 1 k. *Derekas János* 1 k. *Ragályi Géza* 1 k. dr. *Deutsch Miksa* és neje 1 k. *Boczkó Dánielné* 2 k. *Bánhidny Istvánné* 2 k. dr. *Ráróssy Gyula* és neje 2 k. özv. *Krecs Józsefné* 1 k. *Gede István* 1 k. *Hámos Zoltánné* 2 k. ifj. *Lipthay László* 1 k. *Donáth Emánuel* 1 k. *Bódy Béláné* 1 k. *Kosko Lajosné* 1 k. *Braun Sándorné* 1 k. *Erdélyiné* 1 k. *Druker Herman* 1 k. *Bokor Simonné* 40 fill. *Hindrichs* és *Unger* 2 k. *Máthé Jenőné* 2 k. *Kolbay Sándorné* 2 k. *Marton István* 2 k. özv. dr. *Szabó Samuné* 2 k. *Szelezcky Árpádné* 2 k. dr. *Lichtschein Adolf* 2 k. *Lukács Gézáné* 2 k. *Kertész Lajosné* 1 k. *Kertész Lajos* 1 k. dr. *Söldos Béláné* 2 k. *Emöky Adolf* 1 k. özv. *Kovács Józsefné* 1 k. dr. *Fornet Gyula* 2 k. *Jurasko Jakab* 1 k. *Jurasko Jakabné* 1 k. dr. *Zehery István* 2 k. *Tóth Béla* és neje 2 k. dr. *Meskó Miklósné* 2 k. *Kubinyi Géza* 5 k. *Máriássy László* 2 k. *Köllő Pál* 5 k.

Nyugtázás. Ujévi üdvözetek megváltása címén *ipartestületi nyugdíj egyesületünk* javára vettük s hálás köszönettel nyugtazzuk a következő adományokat: Id. *Rábely Miklós*, *Baksay József*, *Hindrichs* és *Unger gyári czég*, *Simon Mihály*, *Kubinyi Bertalan*, *Hlozek János*, *Nagy Sámuel*, dr. *Institórisz Endre* és dr. *Kármán Aladár* urak 2—2 kor., *Szabó József* m., *Tigerman Adolf*, *Perecz Béla*, *Gyulai János*, *Heksch Bertalan*, *Lefkovits Ferencz*, *Weisz Károly*, *Soós Gyula*, *Szoyka Pál*, *Braun Jenő*, *Weisz Manó*, *Zavadszky Ede*, *Róth Géza*, ifj. *Rábely Miklós*, *Fried Zsigmond*, *Tomay Alajos*, *Haas Salamon*, *Hizsnyan Béla*, *Grosinger Miksa*, *Kuchta Dániel*, *Valaszky Rezső*, *Fischer Bertalan*, *Reisz M.*, *Biess Elemér*, *Derekas János*, *Braun Zsigmond*, *Kandra János*, *Ádám János*, *Jeszenszky Soma*, ifj. *Kovács József*, ifj. *Lipthay László*, *Somogyi Kálmán*, *Lusztig Menyhért*, *Rakottyai Danó*, *Stolez Zsigmond*, *Tokár István*, *Rónay Gyula*, *Kerekes István* kerékgy., *Ács József*, *Kosko Lajos*, *Póczos Gyula*, *Iványik György*, *Siku Mihály*, *Diczki Pál*, *Geduly Géza*, *Kohuth Lajos*, *Veréb István*, *Blumenthal Ármán*, *Káposztás József*, *Kovács Gyula*, *Siroki János*, *Loffai Lajos*, *Cseh János*, *Horváth György*, *Huszka István*, *Senka József*, *Vietórisz Gyula*, *Varga Lajos*, *Knöpfler Károly*, *Markovics Lajos*, *Lengyel Pál*, *N N*, *Jávorszki László*, *N N*, *Kozma Imre*, *Melczér Viktor*, *Baranyai Andor*, *Vályi Ferencz*, *Takács László*, *Kovács István* pénzt., dr. *Csernay Dániel*, *Lévai Izsó* urak, özv. *Eszenyi Gyuláné*, özv. *Stech Kálmánné*, özv. *Hlozek Jánosné* és özv. *Domborovszki Istvánné* urnők 1—1 korona.

Rimaszombat, 1913. december 31-én.

Török Pál, pénztárnok.

CSARNOK.

A hegyek világában.

— Egy öreg turista emlékeiből. —

Írta: LETÜNT.

IV. A Rajna vizesései.

(Sokan írtak már róla, de tökéletesen senki sem. E szerény közlemény pedig nem egyéb, mint tévelygés a benyomások utvesztőjében.)

Hajdan elemekkel dacoló sziklák állották útját a *Laufen**) mellett a Rajnának. A víz romboló hatalma alatt azonban lassanként összerogytak az évszázadokig tartó küzdelemben. A kemény nyaku szirtek kapitulálni kényszerültek, mint az emberi következetesség az életben, e nagy tévedésben. A folyó és idő szövetség és a kitartás a folytonos akcióban biztos győzelemre vezetett.

*) A Rajna melletti sziklákön épült vadász-vár.

Csak két rokkant szirt áll még most rendületlenül a közepén, mintha kedvük telnék a kínos kéjben, melyet a hatalmas habléány lassan romboló csiklandozása okoz. Végzetük örökös sorvadás, jutalmuk apránkénti felosztás: meghalás a hősi daczért, mellyel az örök harczt fogadják. Mária csak sebészi műtétek tartják fel életüket, mely az emberi fogalmak szerint örök időre volt tervezve.**)

Ha a dachseni vasuti állomás felől közelítjük meg a vizesést: a regényes *Laufen* vár erkélyéről pillantjuk meg e nagy örökküzdelmet, egyszerre, minden átmenet nélkül.

A hatás teljes.

A havasok ősvad birodalma, a hegyi tó víztükrözése nap- és holdfényénél: a színhatásokban, nagyságban és misztikus jelenségekben gazdag tenger, exotikus partvidékével, mind mögötte marad e látványnak.

Sem *Fata Morgana* vagy *St-Elmó tüze* a havasok között, sem délibáb a rónán, sem ragyogó tájképek, sem tengeri vagy havasi napkelte nem versenyezhetnek ezekkel a szűzies fényű ködtátyol képekkel, a melyek e gyöngéd és mégis romboló elem vizoszlopaiból és örvényeiből kifejlenek.

A vizoszlopok fölött, a hol a folyó még csak sellős kedvében van, csipkézett kőmedenczék öbleiben vadul tajtékzó örvények keringenek, miknek játékát a *Laufen* erkélyéről kényelmesen és gyönyörködve nézhetjük. *Kristálytisza*, de zöldes színű víz és hóhabok egymásba folyó, majd elenyésző színárnyalásain alak- és fénypompa ömlik szét. A hová a szem tekintés alakmozgás az alakegyformaság csodálatos megtartása mellett, Szakadatlanul mozgó, ködfátyolképszerűen egymásból fejlődő és egymásba újból visszaömlő hullámzatok mégis egyforma és örök, mint a haladó idő, melynek soha meg nem szűnő mobil típusát jelképezi.

A főesés felett, a terraszszerű sellőkön fényes habok selyme tündöklök, mely már a másik pillanatban ellenállhatatlan erő lesz a zuhanásban, mint erő a költészetben, mint a költői igazság, mely örökerejű törvényeken alapszik és bámulatra ragad, midőn előttünk teljes bájában, teljes gyöngédségében és mégis teljes erejében kifejlik.

Ádáz dühvel rohanó és dörgő elem felett a víz bájos virágzása! Égzengés, de örök tavasz, hol a halmok pázsitja közé viritó fák hava hull és kavarodik fel a forgószélben!

Örök, mint a lét, gyöngéd, mint az eszmény, de hatalmas és tipró, mint igazságban az erő!

Dörgő és sujtó, mint a villám, de magasztos, csábos és vonzó, mint az ellenállhatatlan szerelem!

*

Onkény játékot, vízvirágzást, színvegyülést, soká nézzük, míg végre csaknem bele szédülünk, mint kéztelen rovar a légyfogóba. Csábos, vonzó erő olvad belé a bennünk forrongó érzelem és gondolat chaosszába, mint a színek bája az örvények mélyébe.

A mélyben szirén ármány leselkedik; a habléány csábítólag hívogat a nászágyba, mint léghajóst az alatta uszkáló fellegek. Már halljuk is suttogását, mintha mondaná, hogy a hosszú kereszt helyett rövid halál, királyi szemfedő és boldog ébredés várnak a titokzatos habok között.

Már már ingadozunk; de a magunkbatérés után egyelőre még sem kérünk a szíves meghívásból; kosarat nyújtunk a szép szirénnek s az ígért édes pozsgásáról, a nászgyönyöreiről rezignálunk. Átevezünk inkább a *Wörth*-toronyba, onnan meg a tulsó oldalra, hogy a nagy vízi előadást némi távolból is kiélvezzük.

Helyet foglalunk a nagy medenczét félkörben övező domb alatt kinálkozó falak egyikén, a hová a késő délutáni órákban az erdő mély árnyat vet, hogy onnan élvezzük új kiadásban természet ősanánk e hidraulikus remekelését, mely telmelegíti egész valónkat, habár szereplői hideglébből valók is.

A félhomályból nézve, a gloriaszerű fényt árasztó habok és porhabok között gyönyörködően érvényesül a színhatás. A nyugodni készülő nap sugarai, a lég e nagy takácsművészei széles szivárvány szalagokat szőnek a habköntös

**) 1880-ban beton falakkal tatarozták, hogy a folytonos alámosás következtébeni összedőléstől, a vizesés esápségeinek emelésére megmenthesék.

plisszói közé, hogy még emeljék azt a diszt, a mely az egyébként is pompás esthajnali toaletten előmlik.

Ez újabb fényhatás új pompával járul az egész esésen előmlő színezethez. A habok ezüstjéből kiáramló klorit e világításban még ragyogóbb, még fenségesebb: olyan mint egy vízben mintázott isteni gondolat, a milyen csak a nagy égi mester remeklése nyomán fejezheti ki magát ily felülmulhatatlan tökélyben.

*

Sokáig maradtam ülve a padon és mohó étvágygal szívtam magamba a benyomásokat, midőn a folytonos dőrej közé valami lágy karénekefféle összhang vegyült és csaknem elhalt az iszonyu morajban, bár az ének egészen közlemből hangzott, de csak halkán zengve, mint szeráfok kara

Csak mikor a hang után kémlelődtem, ötlött szemembe, hogy párosával lépkedő fehérruhás növendék leánykák sétáltak és énekeltek közlemben, hazatérőben a kirándulásról, ember számba menő kíséreléssel.

A gyermekkarban bizonyos gyöngéd harmónia zengett, de mintha félt volna kibontakozni az uralkodó hangchaosból: csak elmosódva szólt bele a mindent tulharsogó dörgésbe, mint fülemile dal a zivatarba.

Majd est borult az egész tájra és a hold zöldes fénye mellett a villamos áramlatban ismét új színvegyület képződik, mely a maga nemében nem kevésbé szép az előbbinél. A látó érzék felett azonban lassanként a képzelet lesz az ur és a nappali plasztika mintázásai után a hullámfodrok felett misztikus alakzatok árnyai lebegnek.

A habokban pajkos amorettek fürödnek és hahotázó vízi manókkal versenyeznek a bukfenczekben, míg alább, a medence tengerzöld hullámaiból vizitündérek alakjai bukkannak fel, hogy az éj árnyának védelme alatt szabad lélegzetet vegyenek és az előttük fejlődő csodát, a víz bájos virágzását éjéről-éjre megbámulják.

Ilyen látományok termékenyítették meg hajdan az ősi hívők képzelődő erőit, melyek hatása alatt nymphák és najádok szálltak alá a mythosz titkos világából a vízbe és a partokra, kiket ezen a tájon később a *Nibelung* alakjai a *Valburg*-éje és a *Grál* mondakör váltottak fel; míg legutóbb *Gräthen*, *Höfcherke*, *Dornroschen* száz meg száz rege és monda következett, a Rajna partjáról kezdve egészen a balti tenger zónájáig.

Ilyenkor a *Laufen* vár szirtjei, meg a hotelek alá nyúló ligetek, a regényes partvidékkel kiegészülve, méltók lennének Olymp istenének ideletelepülésére. Ezek helyett azonban az est késő óráiban a *gazdag és elegáns* (?) angolok*) ólálkodnak és guggolnak a sziklákon és partokon, mint valami szirti tekenősök, hogy rontsák az illuziót a remek vizes és költőiségéhez éppen nem illő manteauikkal, tógáikkal és különleges pofaszakállakkal. Kik más közönséges halandóktól elkülönítve Olymp isteneinek tartják magukat, pedig jól megfigyelve a *komédiát játszani szokott részük* csak amolyan talmi istencsodák, a melyneket olasz figurini készítők agyag minták után jól meggyurva elkövetnek.

Nem tehettem róla, hogy midőn a tógákban és manteaukban lakozó eme jól megtermett alakokról tekintetem az égre irányozám, első sorban is a *Nagymedve* csillagesoport ötlött a szemembe.

*

A hol az est és éj e misztikus szecznái lejátsozódtak, ott másnap reggel halászat volt a nagy medence vándor lakóira, kik mint jó vízi hívőkhez illik, megtették a nagy zarándok utat, a tengerből a halak eme vízi mekkájába, a civilizált utonállók: a hall karavánokra leselkedő, emez európai beduinok ravasz cseleink és törvéteinek kikerülésével.

A vizesés alatt ugyanis, széles örvény képződik a több hektárnyi területű medencében,

*) Egy tárczairó svájci kirándulása alkalmából a helyett hogy az *Engadin* változatos havas kőpéről fejezte volna ki benyomásait, cikikkének legnagyobb részét az ott időzött *„gazdag és elegáns angolok”* toaletti és szokási leírásának szentelte, sőt azt a merész állítást is megkoczkáztatta, mintha vagyonosságuknál fogva egyedül nekik volna joguk és kiváltságuk a havasok azon rejtelmes birodalmához, melynek lábainál lord Byron *Manfrédjében* azt mondhatja a hegyek szellemével: „ne tovább ember” sat. Hát ez már merő abszurdum.

hová nyáron át tengeri lazacok egész özöne vándorol, hogy ünnepet szenteljenek a szerelmeknek, a vándorok ezen éjjel-nappal villamos fényű roppant csarnokában, míg a boldogság mámorában minden eddigi éberségüket feladván, végre is hálóba kerülnek, hogy kimulásuk árán váltsák meg a vízi éden örömeit: nagy hasznára a partvidék létért küzködő halászaiknak és töltelékül a költői halál után az angolul és a föld minden művelt nyelvén korgó turistai gyomornak.

A halászat mókáinak megszemlélése után, a jobb parton fekvő *Neuhausen* faluba sétáltam.

A falu a szőlőhegyek aljában fekszik, melyeknek termését azonban a minden kiszáradt torokok félelmes konkurense: a *phyloxera*, még a múlt évben tulnyomó részben megdezsönézte és megdínézte.

A falu melletti kis plateauon körhinta, gyümölcs, virág, és mézesbábi piac hivatgatja az uton-utfélen ügyelgő népet, a mely kantonvidéki öltözetében, ünnepnapon lépésekben élénken illusztrálja a vasárnapot.

Szemünk a vizesés színemessége után az ünnepi népviselet színtarkaságával találkozik.

Felbokrétázott manchester kabátos legények virágokat, mézesbáb sziveket, apró csemegéket és különféle csecsebecsüket vásárolnak nemzeti díszbe öltözött kedveseiknek; a körhinta cizfira lovait apró csemeték: a kanton reményei ostorozzák és bokázzák kedvükre; a séta utakon gondos anyák, mint kétlábu fiahordók, ernyős szekérkében tologatják magzataikat. Egyik kisebb csapszék ivójában dévajkodó benszülöttek fogyasztják a *Spetzlit**) míg a csapszék mellett levő lugasból sörtől piros orrok virítanak, miknek gazdái svájci kedélyességgel ütök a triktrakot, talpraesett mutterviczekkel fűszerezvén a játszma menetét, melyet a két néző roppant érdeklődéssel kísér és bölcs hozzászólást mér ki a játék által igényelt tudományból.

Ez alatt a főutcából nagy had tart kifelé, mint mikor raj ered ki a kaptárból. Iskolás gyerekek igyekeznek a mezőség felé, valami erdei mulatságra.

Jelmezeik az ősi szabadságharc legendás évadjaiból vannak megválasztva, a három ősi kanton akkori előkelőségeinek mintái szerint, a min azok az ugynevezett svájci kettős kártyán vannak ékesen megpingálva, melyek gyermekéveinkben a megbámulás és megcsodálás rendkívüli látványait képezték.

Aró Tell Vilmosok, Kuoni pásztorok, Stüsszi vadászok és még mindenféle Ulrikok és Valterek emelik vállalkon nyilvesszőkkel tele-tüzdelt puzdráikat, embertelen nagyságu bárdokat és lándzsákat, a melyek aranyozott pappendekliből vannak megcseselekedve; míg balkezeikben svájci kereszttel díszített zászlócskákat lobogtatnak, az ünnepekhez illő komolysággal.

Még a lány növendékek is igyekeznek az ősi jelmez utánzásával hangulatot kelteni, a svájci illemszokás úgy hozván magával, hogy lehetőleg minden előforduló alkalomnak nagy ünnepélyesség szenteltessek.

*) Felvert galuskához hasonló nemzeti eledel.

A megelőző estén megfigyelt angolok is kivonultak a szemenszedett tarka képeket bűngészni, előre feszítve energikus álcsonjtjaikat, jegyzékkönyvvél és ironnal kezeikben, kapkodnak ötletek után, mint olyv a galamb után.

Néhány puskalövessel feljebb *Schaffhausen* város ódon épületei és tornyai sötétlenek, vagy ragyognak a naptényben. A középkori érdekes stíl komoly jellege és a havasok nagy beduin burnuszaival borított impozáns háttér sehogy sem illik keretül Darwin jelenkori leszármazottainak mókázásaihoz és kedvteléseikhez; ámbár ezek is hozzájárulnak némileg a pár nap óta látott bizar egyveleg színezéséhez.

Egyébiránt a partokon nyüzsgő különleges képek, a környék szép s a havasok kiemelkedő szemhatára egyaránt üdítő és hangulatkeltő a főváros izgalmai közt kifáradt és elfáradt kedély számára.

Ott a gyűlölködés, nemtelen verseny, hazudozás, törvetés és komédia, — itt a béke a természet örök költészetében és báj mindenfelé, a mi ennél fogva kiáltja a lélek bacillusait, a melyek a városi élet fertőzött légkörében keletkeznek.

Mert az emberben benne van a barom és eszmény, mely két szélsőség az élet szekerébe lévő fogva, attól függ, hogy melyik lépjen előtérbe, hogy a *gyeplő kezelője* az ostort vagy az abrakot veszi-e inkább igénybe? — Midőn az ostor működik, akkor a létért és hiu dicsvágyért való küzdelemben, az életnek ebben az önzés által ösztökélt nagy versenyében a barom kerekedik felül; míg a pihenés, nyugalom tehát a magunkbaterés óráiban: eszmény.

De érkezünk bár e helyre a létért való legönzőbb küzdelmeink közben vagy a *pihenés* nyugalmas óráiban: mindenkor az eszményi fog bennünk felülkerekedni, mert olyan alkotáshoz jutottunk, melynek nagysága előtt meghajolunk.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Munkatársainkat és lapunk tudósítóit többször kértük, hogy közleményeiket *kellő időben* küldjék be lapunk részére, mert mikor a lap már nagyrészt össze van állítva, az utolsó napon és elkésve küldött dolgokat nem vehetjük figyelembe.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Az 1913. évi december hó 29-én megtartott vármegyei közgyűlésen többek előtt azon nyilatkozatot tettem, hogy *Putnoky Móricz* országgyűlési képviselő ur a főügyési állás elnyerésében engem támogat, mert ezt levelében megígérte.

Ugy az Ő reputációjára, mint a saját megnyugtatóm érdekében sietek kijelenteni, hogy a gyűlésen tett fenti nyilatkozatom jóhiszemű tévedésen alapult, mert a hivatkozott levelet *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás urtól kaptam.

Nagyröcze, 1913. december 31.

Dr. Mihalik Dezső s. k.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal” fagymentes vízvezetéki udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízvezetéki kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hidegnél sem. — Vízvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL” szelepemen kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olesóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részében. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul készítenek.

Teljes tisztelettel: 17—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetéki vállalkozó.

Kiadó lakás

Az **Erzsébet-téren a 16-ik** számú ház emeleti lakása **február hó 1-től** vagy **azonnal** is bérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott földszint a tulajdonos: **KOHN ADOLF** fűszerkereskedőnél.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses:
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

Borbélyüzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy f. évi

DECZEMBER HÓ 20-ÁN

II. Rákóczy Ferencz-utca 22. sz. alatt

a régi gimnázium épületében,

a mai kornak teljesen megfelelő modern berendezésű

borbély és fodrászüzletet

nyitottam. — **Külső vendégeket a legpontosabb kiszolgálással elfogadok.** — A midőn a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, maradtam teljes tisztelettel:

SZÖLLŐSY LÁSZLÓ,

borbély és fodrász.

Fényképező czikkek,

olesó

szivarka hüvelyek

kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 20.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötőtanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

FRENÁK GYÖRGY

vizvezeték, csatornázás, építkezési, domborműbádogos és egészségügyi berendezési vállalata

Rimaszombat, Tompa-tér a Tompa-szálloda mellett.

Vállal: Vizvezeték és csatornázást, magánvezetékek létesítését, forrásfoglalást, szivattyúkutat felállítását, pinczék víztelenítésének eszközését, egészségügyi berendezéseket szállodák, vendéglők, hus- és ételmezési üzletek részére, nevezetesen: gőz- és vízfűtések, szellőztetők, állandó melegvizberendezést, rézedények czinezését, mindenféle jégszekrények, vízhűtő apparátusok, bor- és sörkimérő asztalok és felszerelések készítését. — Továbbá: egyszerű és ornamentális épület bádogos és díszmunkát, szökőkutak, érekszobrok, vázák, tető csucok készítését. — Tetőfedést bádog és eternittal, ugyancsak toronyfedéseket, villámhárítót, házitelefonszerelést, mindennemű fürdőkádak, speciális háztartási cikkek előállítását, javítását, pontos és gyors elkészítését eszközöli. — A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását kéri teljes tisztelettel:

Frenák György,
vizművállalkozó Rimaszombat.

1—3

IGEN JÓ idei BOROK

palaczkozva

LEFKOVICS FERENCZ kereskedésében:

Asztali 70 fill., Rizling 90 fill.,
Chasselas 1 korona.

Betét minden palaczkra 10 fillér.

Pályázati hirdetmény.

2254—1913. sz. — **Nagyőrce** r. t. városnál a választás alá eső tisztviselők hat évi megbízatása a folyó év végével lejárván, ennek következtében tartandó általános tisztújítás során választás útján betöltendő alábbi nyugdíj-jogosultsággal egybekötött állásokra Gömör- és kishontvármegyei alispán urnak felhatalmazása alapján pályázatot hirdetek:

Polgármester VIII. fiz. oszt. javadalmazással.

Számvevő, ellenőr, adóügyi jegyző X. fiz. oszt. javadalmazással.

Pénztárnok X. fiz. oszt. javadalmazással.

Város gazda XI. fiz. oszt. javadalmazással.

Városi tiszti ügyész 400 kor.

Közgyám 400 korona tiszteletdíjjal és **Árvaszéki ülnök** 4 korona jelenléti díjjal.

Az összes rangsorba osztott állások megfelelő lakbérrel és családi pótlékkal.

Amennyiben a módosítás alatt lévő szervezési szabályrendelet a fenti tiszteletbeli állások valamelyikét megszüntetné vagy a rangsorba osztottakat át szerveznék, úgy a megszüntetettek megbízatása minden kártérítési igény nélkül megszűnik, az átszervezettek pedig az új szabályrendelet jogerejével minden újabb választás nélkül átalakul.

Az állások elnyeréséhez megkívánt minősítés és egyéb szükséges okmányok, tekintettel az 1883. évi I. t. cz., illetve 1886. XXII. t. cz. intézkedik.

Pályázni óhajtok felszerelt kérvényeiket a vármegye alispánjához czimezve alulírt polgármesteri hivatalnál **1914. január 10-ig d. e. 12 óráig** annyival inkább adják be, mert az elkészettek figyelembe vételét nem fogják.

Jelenleg alkalmazott tisztviselőknek eddigi állásaik megtarthatására egyszerű írásban vagy szóbeli jelenkezés is elegendő.

Nagyőrce, 1913. december hó 28.

Dr. Mihalik Dezső s. k.,
polgármester.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

10—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **erc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legsolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

